

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Cap. 4.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

Seductores populi viperu cōparati. tur nisi ad aquam protinus accurrāt, ubi veneno suo aliquem laferint, sic isti de æterna salute periclitarentur nisi post noxia venena & pessimæ doctrinæ fermenta in populum effusa ac immixta, ad baptismum Ioannis non accurrerent; vel quia sicut vipera pellem habet variegatam & eleganter pictam, intus verò tota venenata est: sic isti Pharisei & Sadducei foris erāt parietes dealbati, sed intus quasi sepulchra fœtida, & variis sceleribus pleni, quales seductores hæretici esse solent: vel denique quia parricidium in illis notat, quòd omnes iustos persequerentur; quòd aperte illis Christus postea obiecit, sicuti vipera per vtriusque parentis necem frequenter in lucem prodit. Mas enim a femella per coitum occiditur, dum hæc illius caput in os eius insertum abrodit, paruuli autem quum nascuntur, matris ventrem aliquando perumpunt, eamq; occidunt. Tales sunt omnes hæretici & seductores, qui Ecclesiam matrem lacerant, vt inde exeant, qui pros in Ecclesia acerrimè persequuntur, qui certissimè pereunt nisi ad aquam pœnitentiæ quam Ioanes prædicauit, tempestiuè se recipiant. Progenies quoque viperarum ab inuidiæ sibilis (qua maximè laborabant Pharisei) vocari poterant, vt censet Augustinus: vel etiam quia pessimorum parentum pessimi essent filij, inuidia & calliditate pleni, vt exponit Gregorius homilia 20. in Euangelia, & Hieronymus ad Isa. cap. 30. & ad Matth. cap. 23. quòd etiam in hæreticos seductores aptissimè quadrat: qui astutia & nequitia in errorem circumueniunt.

Cap. 2. 3.
infra.

Serm. 1.
Dom. 2.
Quadrages.

IN MATTHÆI CAP. III.

2. *Et quum ieiunasset 40. diebus & 40. noctibus, postea esurijt.*

Caluini
scopus in
Scriptura
exponen-
dis.

Vv m id Caluino Scripturas omnes Euangelicas & Apostolicas suis corruptissimis commentariis, seu commentis potius, non tam explicanti quàm studio deprauanti, propositum fuisse, vt quauis data occasione Catholicæ Ecclesiæ seu dogmata ac fidē, seu praxim & cultum carperet & impugnet, hoc quoque in loco, quia ieiunium quadragesimale toto orbe Christiano religiosè obseruari cernebat, partim sanè alias ob causas (quas impostor altè dissimulat) partim etiã ad imitationem Christi Redemptoris nostri qui totidem diebus ieiunauit,
Calvinus

Calvinus hanc considerationem & hunc cultum omnibus ingenij sui neruis impugnat, vanamque ac futilem ostendere contendit. Totam eius disputationem expendam. *Christus* (in-
quit) à cibo & potu non abstinuit, ut temperantia documentum ederet, sed quo plus auctoritatis haberet, dum à communi hominum sorte exemptus, quasi è calo Angelus, & non homo è terra emergit. Quod in more positum habeat hæretici, id præstat hoc loco Calvinus. Ex vna veritate aliam vult detruere, & vnam causam tollat, aliam vrgere. Christus non solum ad Euangelicæ doctrinæ, quâ statim aggressurus erat, maiorem commendationem & auctoritatem, sed etiam ad temperantiæ documentum ieiunavit. *Christus passus est propter delicta nostra*, & hæc præcipua causa erat. Sed an propterea falsum est quod Petrus dixit, *Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius*? Christus propter utrumque passus est, & propter utrumque ieiunavit, quia non solum erat redemptor in opere, sed etiam magister in exemplo.

Sed hanc aliam ieiunij Christi causam, ut temperantiæ documentum ederet, Papistæ fortasse hodie commenti sunt, antiqua Ecclesia non docuit? Audiamus ergo antiquissimos Patres, & illos nouitio Caluino opponamus. Ignacius D. In Epist. Ioan. Discipulus diserte monet, *Ieiunandam esse à fidelibus Quadragesimam, quia imitationem continet conuersationis Domini*. D. Basilius ita scribit. *Caput omnium quos commemorauimus Dominus noster est, qui non prius in carne quam pro nobis assumpsit, diaboli insultus excepit, quam eam ieiunio communicasset, simul & nos erudiens, ut nosmet aduersus tentatoris conflictus ieiunio vngamus*. Idem affirmat diuus Hieronymus. *Dominus 40. diebus in solitudine ieiunavit, ut nobis solemnes ieiuniorum dies relinqueret*. Consentit diuus Chrysostomus eisdem penè verbis vsus quibus sanctus Basilius. *Dominus noster Iesus Christus & ipse 40. dierum ieiunio declarato, sic certamen contra Diabolum aggressus est, omnibus nobis exemplar dans ut per illud armemur, &c.* Clarissimè quoque sanctus Augustinus. *Quadragesima ieiuniorum habet auctoritatem, & in veteribus libris ex ieiunio Moysis & Elia, & ex Euangelio, quia totidem diebus Dominus ieiunavit*. Et ante eum D. Ambrosius. *Quadragesimam nobis Dominus suo ieiunio consecrauit*. Et alibi clarius. *Hoc fecit causa salutis nostræ, ut rem vtilem non solum doceret verbis, sed etiam exemplis instrueret, ut iisdem vestigijs quibus ad fidem currimus, ad abstinentiã graderemur*.

Quadragesima ob-
seruatio ad
imitationem Chri-
sti defen-
ditur.

Rom. 8.

1. Pet. 2.

In Epist.
ad Philip.

Homil. de
laudibus
ieiunij.

In cap. 58.

Esaia.

Homil. 2.
in Gen.

Epist. 119.
cap. 15.

Serm. 34.

& 37

Orat. in S.
Lauacrũ.

Orat. in S. *Lauacrū.* Accedit ad hos omnes Gregorius Nazianzenus, cuius verba postea proferemus. Sed hoc tanto veterum consensu penitus despecto, Calvinus negat prorsus temperantiæ documentum suo Quadragesimali ieiunio Christum dedisse.

1. *Caluini argumentum.* Nunc intellecta hominis impudentia, cauillationes audiamus. *Qualis enim, obsecro, illa abstinentia virtus fuisset, cibum non gustare, ad quem appetendum nulla eum esuries mouebat? Certum est enim & clarè Euangelista pronuntiant, non aliter eum tulisse inedia, quam si carne non fuisset indutus. Quare mera stultitia fuit, ieiunium Quadragesima, ut vocant, ad Christi imitationem instituere.* Hæc ille, ubi & omnes Patres citatos, totamque Catholicam Ecclesiam, quæ his annis 1500. ieiunium Quadragesimale summa semper religione obseruauit, *mera stultitia arguit, & Christum ipsum nullam abstinentia virtutem in 40. dierum ieiunio exercuisse pronuntiat: in vno arrogantiſſimus, in altero impius ac blasphemus. Si enim nullam abstinentiæ virtutem exercuit Christus, ergo aut falsum est, quòd tot diebus ieiunauit, aut ieiunium nõ significat abstinentiam. Non solum in deserto fuit diebus 40. sed & tot diebus in deserto ieiunauit. Caluini ratio allata quæ solã premit, locum haberet, si solum tot diebus in deserto latitasset ab hominum conspectu remotus, & moderato victu vsus, in quo ieiunium Caluinus ponit, ut postea ex eius verbis ostendamus. Nunc autem non solum in deserto tot diebus fuit ab hominum conspectu remotus, & ut Marcus ait, erat cum be-*

Infra cap. 6. ver. 18.

Marc. 1.

Abstinentia virtus sine fame, *stis, sed præterea, ut Matth. ac Lucas narrant, totidem diebus ieiunauit. At (inquit Caluinus) nulla eum esuries toto illo tempore ad cibi appetitum mouit. Nulla erat igitur abstinentiæ virtus. Primum vera est abstinentiæ virtus ubi nulla cibi fames est, si famem illam non ventris repletio, sed animi contemplatio & aliorum rerum meditatio tollit. In huiusmodi enim tametsi nulla fames vrget; quia animus ad alia & meliora intentus est, tamen natura laborat, exterior homo corrumpitur, corpus castigatur & maceratur. Magna abstinentiæ virtus est cum omnis alimenti subtractione soli Deo vacare, solius animi muneribus fungi. Christus ergo tot diebus ieiunans tametsi numquam esurierit, diuinam tamè quandam abstinentiæ virtutem exercuit. Deinde quamquã dicant Euangelistæ quòd post 40. dierum ieiunium postea esuriit, non tamen inde efficaciter probatur, quòd toto reliquo tempore non esurierit: facile enim intelligi potest ideo dictum esse Christum post illud tempus esuriisse, quòd eo demum tempore*

per mo

per modum esurientis se gesserit, cibumque ad comedendum optauerit, aut etiam aliquo externo opere se oprare & quætere ostenderit: unde diabolus qui interha non videt, tenendi occasionem captauerit, vt lapides in panes conuerteret. Certe qui Christum toto illo tempore non esuriisse existimant, vt Hilarius & Chrysostomus, idẽ de Moysẽ atque Helia censent, quorum tamen ieiunium veram fuisse abstinentiæ virtutem negari non potest. An verò martyrij virtus illa non est, vbi varia corporis tormẽta absque dolore martyr excipit, siue ex incredibili charitatis affectu (quod in amore etiam carnali cernitur, vbi cum voluptate labores tolerantur) siue ex admirabili diuini Spiritus consolatione, quod de S. Laurentio aliisque S. martyribus dubitari vix potest, qui se in medijs cruciatibus dulcissimo rore aspergi profitebantur? Sed vt in illis vel immensa illa charitas vel diuinæ consolationis affluentia martyrij virtutem ac meritum non sustulit, quia animo & proposito accesserunt omnia pro fide tolerandi, sic neque Christi neque Moysis aut Helia ieiunia vera abstinentiæ virtute carebant, tamen nullam fortẽ famem senserint, quia animo & proposito ab omni cibo abstinenti, & consequenter quamlibet famem naturaliter inde cõsequentem sustinendi, ieiunium illud susceptum est; vt autem non esurirẽt, diuina protectio & altissimarum rerum contemplatio in causa fuit. Christus enim, vt rectẽ notauit Chrysostomus, *ultra 40. dies ieiuniũ nõ extendit, ne incredibilis videretur carnis assumptione.* Caluinus autem impudenter affirmat, *certum esse & clare Euangelistam pronuntiare quòd non aliter tulerit Christus in ediam quàm si carne non fuisset indutus.* Nihil tale Euangelista pronuntiat, & certum est Christum ita ieiunasse, vt hominem vera carne indutum possibile erat, sicuti videlicet Moyses & Elias vera carne induti, sed diuina protegente gratia totidem diebus ieiunauerunt, *idque etiam non esurientes,* vt scribit Hilarius. Ita eius argumentum præter præcipitem arrogantiam & appetam impietatem superius notatam, crasso quoque flagrat mendacio. Cætera nunc breuius expendamus.

Neque (inquit) maior hodie ratio est, cur hoc Christi exemplum sequamur, quàm fuit olim sanctis Prophetis & aliis patribus sub lege imitari Moysis ieiunium. Quasi verò aut Christo æquiparandus Moyses, aut eadem Synagogæ quæ Ecclesiæ perfectio, aut denique Moyses ad imitandum propositus fuerit sicut Christus, de quo Paulus dicit. *Estote imitatores meĩ,* 1. Cor. 11.

Can. 3. in
Matth.

Homil. 1.º
in Matth.

Caluini
impudẽtia
in asseren-
da Scriptu-
ra.

Can. 3. in
Matth.

2. Caluini
argumẽ-
tum.

sicut & ego Christi. Sanè nec sancti Prophetæ nec alij Patres sub lege imitatores Moyse esse debuerunt, sicut nos imitatores Christi esse debemus. Iudaici spiritus hoc argumentum est. Sequitur aliud, *Quid simile habent cum filio Dei, qui per Quadragesimam quotidie vescuntur?* Respõdebit doctissimus Græcorum Theologus Gregorius Nazianzenus. *Christus ieiunauit ante tẽtationem: nos ante Pascha. Ieiunium unum idemque est, at vtriusque temporis non parua est differentia. Ille totos 40. dies à cibo abstinuit utpote Deus: nos autem ad virtutũ nostrarum modulum ieiunium attemperauimus. Imitamur ergo Christum, sed pro modulo nostro. Et vide absurdissimum cavillatoris argumentũ. Christus passus est pro nobis, relinquens exemplũ ut & nos sequamur vestigia eius. An debemus ergo omnes crucifigi, omnesque illas & contumelias & pœnas pati quas Christus passus est, ut sequamur vestigia eius? Dicit Paulus: *Si compatimur, conglorificabimur.* An ille solus cõpaticum Christo dicitur, qui tantundem & idem passus est quod Christus pertulit? Dicit rursus Paulus: *Estote imitatores Dei sicut filij charissimi, & ambulate in dilectione sicut & Christus dilexit vos.* An ut hæc imitatio fiat, necesse est ut tantum qui sique proximos diligat quantum Christus nos dilexit? An non in his omnibus ad virtutem nostrarum modulum imitatio facta laudabilis est? Addit adhuc, quod nec Christus nec Moyses quotannis solemni ieiunio defuncti sunt: sed uterque semel tantum tota vita. Cui respondemus quod satis erat Christo semel ieiunasse, & semel tentatum esse, ut exemplũ nobis daret frequentis ieiunij & frequentis pugnæ cõtra diabolum. Moyses autem propter bis acceptas tabulas 40. diebus bis ieiunauit. Deinde respondemus quod Christus semel mortuus est, & mors illi ultra non dominabitur. Nos tamen complãtati similitudini mortis eius, quotidie morimur propter gloriam eius, & mortificamur tota die sicut oves occisionis. Hæc sunt ficulnea & nugatoria Caluini argumẽta, propter quæ summa stultitia vniuersam Christi Ecclesiam arguat, & ut alter Goliath exprobrat agminibus Dei Israël. Sic enim statim infert. *Impium & detestabile Christi ludibrium fuit, quo se ad eius regulam fictitio suo ieiunio formare tentarunt.* Ita iuxta Calunium impiũ & detestabile Christi ludibriũ est, si quis ad regulam Passionum Christi fictitiis suis passionibus se formare tentabit. Impium & detestabile Christi ludibriũ erit, si quis ad regulã dilectionis Christi, fictitia sua dilectione se formare conatur. Impium denique & detestabile Christi ludibrium erit, si quis*

ad re

3. Caluini
argum.
Orat. in S.
Iuueniũ.

3. Pet. 2.

Rom. 8.

Ephes. 5.

4. Caluini
argum.

Rom. 6.

Caluini
atrox &
procax ac-
cusatio sed
ridicula.

ad regulā imitationis Paulinæ, ficticia sua æmulatione Christi imitari cōtendat. Hæc ille impius & detestabilis hæreticus ad totius pietatis ludibriū impiè & detestabiliter docet.

Sed alias adhuc eius furias proferamus. *Quod opus meritorium & partē esse pietatis & divini cultus sui persuadent, pessima est superstitio.* Caluini insanā hæresim Euangeliū refutat, quū & ieiunio mercedē à Deo Patre reddi Christus doceat, Matth. 6° & Annam viduā ieiunans Deū coluisse disertè affirmet. *Qui- bus in locis reluctantē veritati Caluinum nullo negotio profligabimus.* Addit hoc loco Caluinus. Sed hæc *in Deum contumelia est minimè toleranda, quod singulare eius miraculum obscurant: deinde in Christū, quia suū illi insigne detrahentes eius spoliis se vestiūt.* Si Christi ieiunium Quadragesimale nostra imitatione obscuratur, Passio quoq; Christi gloriosa nostrarum passionū imitatione obscurabitur, & sic Petrus ac Paulus contumeliā in Deū minimè tolerandā docuerunt: maximè Paulus, qui ausus est dicere. *Adimpleo ea quæ desunt Passionū Christi in corpore meo pro corpore eius quod est Ecclesia.* An non clamare: hic Caluinus contumeliā in Christū minimè tolerandam Paulum protulisse, quia Passionis suæ maximum insigne detrahens, eius spoliis se vestiuit?

Matth. 6°

Luc. 2.

Amplificatio Calvini-ana et dicitur & puerilis.

Coloss. 1.

Sed necdū insaniendi finis. *Tertio (ait Caluinus) in Euangeliū fit cōtumelia, cui non vulgaris detrahatur autoritas, nisi hoc Christi ieiunium eius sigillum esse cognoscitur.* Atqui quāto magis ipsa Passio dominica totius Euangelij sigillū est, de qua Paulus dicēs *se missum esse non baptizare, sed euangelizare, & explicans, quid euangelizaret, subiunxit: Non in sapientia verbi, ne euacuetur crux Christi.* Nos autē predicamus Christū crucifixū. Si ergo ieiunij dominici imitatio Euangelio, cuius sigillum esse dicitur, non vulgarem auctoritatē detrahit, quanto magis Passionis Dominicæ imitatio Euangelio, cuius illa potissimum sigillum est, non vulgarem auctoritatem detrahet: Sic authore Caluino Petrus & Paulus, qui hanc imitationē docuerunt, Evangelicæ dignitati non vulgariter detraxerunt. Audiamus tamen quomodo hoc vitium amplificat Caluinus. *Singulare (inquit) miraculum Deus edidit quum Filium suum exeruit à necessitate edendi.* Certè non magis, ut videtur, singulare, quàm in Moysè & Elia prius ediderat. Demus tamē magis hoc in Christo singulare fuisse. *Annon (inquit) insana audacia æmulantur Deum qui idem sua virtute affectant? An non verò insana hæc est Caluini audacia, in paucis verbis duo strenua proferre mēdacia? Nec enim idē ieiunium quod Christi*

Calvini duo mendacia in una sententia.

ttus

Itus peregit, affectant Catholici, qui quotidianam refectio-
nem accipiunt: nec sua virtute, sed Dei gratia & adiutorio quale-
cunque suum ieiunium pro suo modulo Christum imitantes
peragunt. Ita hic dupliciter mentitus Calvinus est:

Bacchatur adhuc. *Diuina gloria insignitus fuit Christus
per ieiunium. An non sua gloria fraudatus in ordinem cogi-
tur, quum se illi socios cuncti mortales permiscerent? Multo ve-
rius & fortius diuina gloria insignitus fuit Christus per suam
gloriosam Passionem. In hac cum Pater clarificauit eum, &
ipse clarificatum se fore praedixit. In hac exaltatus a terra
omnia traxit ad seipsum. Propter hanc dedit illi Deus no-
men quod est super omne nomen, ut in nomine Iesu omne ge-
nu flectatur, caelestium & terrestrium & infernorum. An non
ergo (si Caluini argumentum bonum est) gloria sua fraudatus
in ordinem cogitur, quum se illi compatiendo, & vesti-
gia passionis eius sequendo, cuncti mortales permiscerent? Fa-
cit tandem garrandi finem Calvinus, & idem quod dixe-
rat repetens hanc declamationem concludit. Hunc ieiunio
Christi finem statuit Deus ut Euangelium obsignaret. Qui in
alium usum transferunt, annon tantundem imminuunt ex
Euangelij dignitate? Facebat igitur ista haereticia, quae & con-
siliium Dei & totum eius operum ordinem peruerit. Repeta-
mus & nos quod antea respondimus. Hunc passioni Christi
finem statuit Deus, ut Euangelium obsignaret, ut omnes Euan-
gelicas promissiones in ea terminaret atque praestaret, ut
languine illic effuso Testamentum nouum confirmaret, & illo
sigillo appposito omnia consummaret. Qui in alium usum
transferunt, & ideo passum esse Christum docent ut nobis
exemplum daret sequendi vestigia eius, ut compatiendo con-
glorificemur, an non tantundem imminuunt ex Euangelij di-
gnitate? Facebat igitur haec Petri & Pauli haereticia, quae &
consiliium Dei & totum eius operum ordinem peruerit. An
non pulchra haec est & Archihaeretico digna conclusio? Atqui
tanto fortius & certius ex Caluini argumento haec conclusio
sequitur, quanto verius ac certius est, passione Dominica E-
uangelium obsignari, quam ieiunio Christi Quadragesimali
aliquam huiusmodi obsignationem factam esse. Vehemens
& accuratus in hac causa Calvinus fuit. Sed vana est siue vi-
ribus ira. Totam hanc Caluini disputationem in sua (ut erat)
Ecclesiastica expositione inseruit Marloratus, sicut & alia
omnia quae in his Antidotis refutantur. Sed similes habent
labra lactucas.*

Iohan. 11.

& 13. &

10.

Luc. 22.

Philip. 4.

Hebr. 9.

& 5.

1. Petr. 2.

Rom. 8.